

Møte med ekspertutvalget - Kraftskatter

26. november 2018

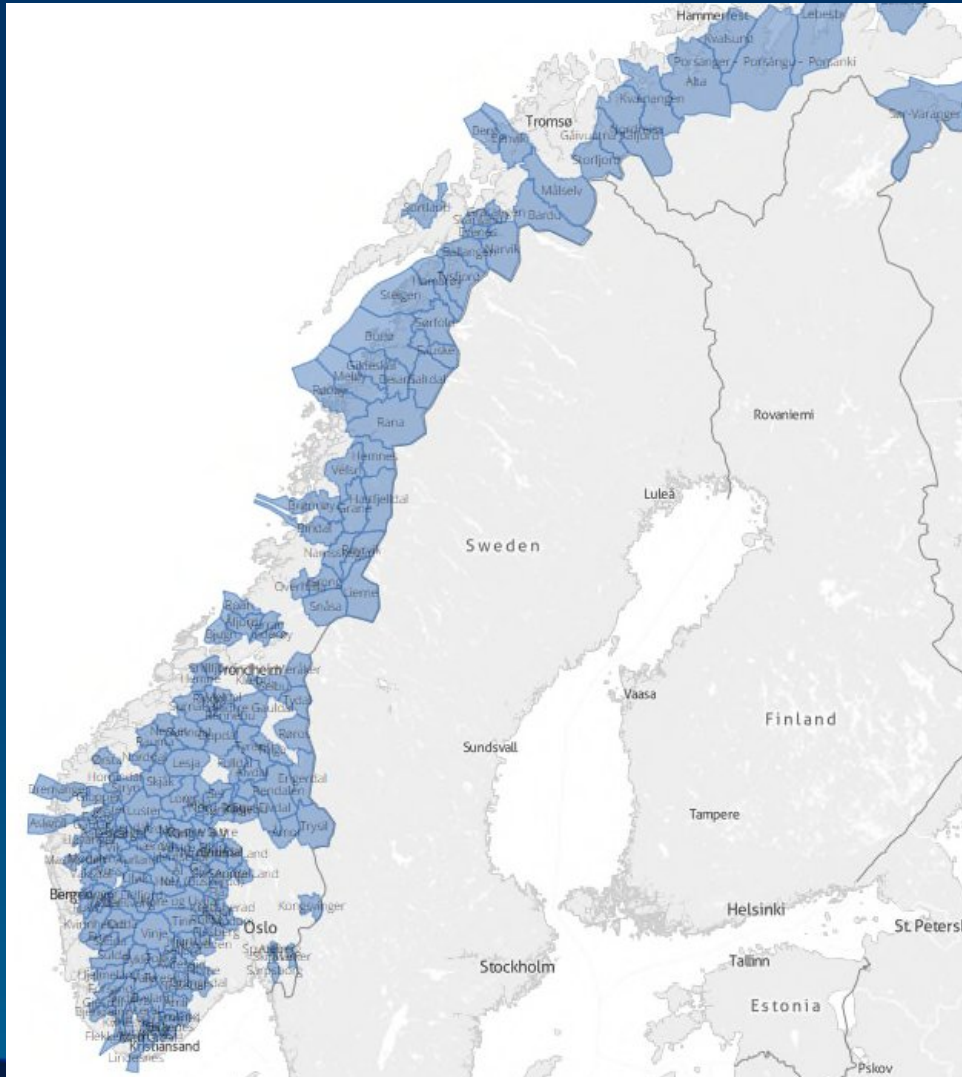
Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar – LVK

- Torfinn Opheim, leder
- Stein Erik Stinessen, sekretær og advokat (H)
- Caroline Lund, sekretær og advokat (H)

Foto: Statkraft

Hvem er LVK?

- 175 medlemskommuner, stiftet i 1977.
- Organiserer kommuner som er *vertskap* for vannkraft = **skattekreditor**.
- Tilnærmet all vannkraft som produseres i Norge skjer en LVK-kommune (67 % av landets areal).
- Kommunal beskatning vil gi inntektsforskjeller.
- 87 % av medlemmene ligger under landsgjennomsnittet.
- Partipolitisk nøytral. Tar ikke stilling for eller mot vannkraft.
- Bistår kommunene i alle spørsmål om vannkraft og kommuneøkonomi.
- Deltok i Rødseth-utvalget i 1992 og i hjemfallsutvalget i 2002

NOU 1992:34 Rødseth-utvalget s. 131-132 og

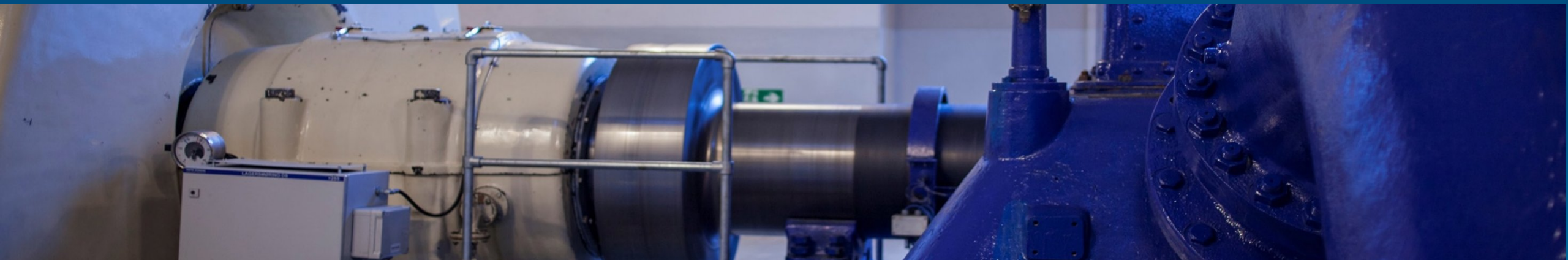
- *«I alle fall sidan skattelova av 1911 har det vore lagt til grunn at skatten frå verdiskapinga i kraftverk ikkje berre skal gå til dei kommunane der produksjonsanlegget er lokalisert, men også til dei kommunane som stiller ressursen til disposisjon.(...) også ressurskommunane har rett til ein del av skatten frå kraftverket.»*
- *«(...) inntektssystemet for kommunane har til oppgåve å utjamna inntektene ved hjelp av overføringar.»*
- *«Det ville vera uheldig om ei omlegging av skattesystemet drastisk endra vilkåra for kommunane i forhold til det som var føresett då konsesjonen vart gitt av Stortinget.»*

1. MANDATET - KONSESJONSORDNINGENE

Utvalgets mandat og hovedoppgave

- *«Hovedoppgaven til utvalget er å vurdere om dagens vannkraftbeskatning hindrer at samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak blir gjennomført.»*
- Utvalget er først og fremst bedt om å vurdere skattereglene for **opprustnings- og utvidelsesprosjekter**.
- LVK:
- Konesjonskraft- og konesjonsavgiftsordningene bør holdes utenfor.
- Opprustnings- og utvidelsesprosjekter utløser ikke rett til mer konesjonskraft eller høyere konesjonsavgift.

Konsesjonskraft og -avgifter

«Utvalget kan vurdere om ordningene kan forbedres.»

- *«Disse fordeler skal kommunen ha for derved å få del i de naturrikdommer som gjennom reguleringen blir tatt i bruk av andre.»* (Høyesterett, Rt. 1984 s.312)
- Ingen skatteordning, men bygger på prinsippet om ytelse mot ytelse. Kommunene stiller sin naturkapital til rådighet for andre, og aksepterer derved evigvarende naturinngrep.
- Dersom en planlagt utbygging ikke tåler slike motytelser, er ikke utbyggingen samfunnsøkonomisk lønnsom.
- 2012:9 side 73 Energiutredningen
- *«(...) ny fornybar kraft kan gi negative miljøkonsekvenser. Miljøkostnadene må inngå i regnestykket for verdiskaping.»* NOU

Konsesjonsordningene innebærer ingen belastning for fremtidens vannkraftinvesteringer

- Konsesjonskraft og konsesjonsavgift blir beregnet ut fra innvunne naturhestekrefter (kraftgrunnlaget), med utgangspunkt i regulert vannføring.
- Uten nye reguleringer eller større overføringer virker ikke konsesjonsordningene.
- Opprustning og utvidelse av vannkraftverk følger normalt reglene i vannressursloven.
- NOU 2012:9 side 70:
 - «De gjeldende fordelingsordninger (...) er ikke like relevante for morgendagens vannkraftanlegg – pumpekraftverk, effekt- og elvekraftverk.»

Pressemelding 3. juni 2016 fra samarbeidspartiene H, Frp, V og KrF

- Til Innst. 401 S 2015-2016 – Kraft til endring (Energimeldingen)
- *«dagens konsesjonsordninger fungerer etter intensjonen og det er ikke hensiktsmessig å nedsette en ekspertgruppe (..)formålet med konsesjonskraftordningene er å sikre vertskommunene en andel av verdiskapingen som vannkraftutbyggingen gir opphav til, og vertskommunene bidrar gjennom avståelse av naturressurser til denne verdiskapingen.»*

2. SKATTEORDNINGENE

Skatteordningene

- Inntektsskatt (staten) 23% -> 22%.
- Grunnrenteskatt (staten) 35,7% -> 37%.
- Eiendomsskatt (kommunene) -> 1- 7 promille.
- Naturressursskatt (kommunene og fylkeskommunene) 1,3 øre/kWh.

- LVK syn:
- Skattesystemet bør som i dag bestå av flere skattarter som ilegges på ulike grunnlag.
- Bredere grunnlag gir mulighet for lavere satser. Reduserer muligheten for skattemotiverte tilpasninger.
- Med unntak av naturressursskatten og eiendomsskatt på småkraft, er alle skatteordningene lønnsomhetsavhengige.
- Ordningene er komplekse, og det er rom for forbedringer.
- Eiendomsskatten er en objektskatt. Dette må hensyntas ved regelutformingene.

Spørsmål 1 fra kraftskatteutvalget

- *«Hvilke skatter, avgifter eller andre rammevilkår medfører størst hinder for gjennomføring av samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer i vannkraftsektoren?»*
- *«Eller er det forhold som gjør at samfunnsøkonomisk ulønnsomme investeringer gjennomføres?»*

LVKs kommentarer

1. Bransjens innvendinger har i hovedsak gått på utformingen av den statlige **grunnrenteskatten**.
 - Friinntekten og skjermingsrenten.
 - Økningen i skattesats aktualiserer behovet for en gjennomgang.
 - Grunnrenteskatten og eiendomsskatten kommer i fradrag i hverandres grunnlag.
 - LVK-kommunene har felles interesse med bransjen i at grunnrenteskatten blir riktig uformet.
2. Verken **eiendomsskatten** eller **naturressursskatten** er til hinder for gjennomføring av samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer.
 - Fravær eller reduksjon i lokale skatter vil kunne gi disincentiver for lokal tilslutning til ellers ønskede tiltak.
 1. Vertskommunene har et legitimt krav på avkastning av naturkapitalen som investeres.
 2. Bruk av naturen har en kostnad.
 3. Kompensasjon for naturødeleggelser.

Opprusting og utvidelse = Effektkjøring

VANNMANGEL: Effektkjøringen av kraftverkene gjør at vannstanden i Ranelva varierer sterkt fra time til time. Det er frykt for at dette rammer laksen hardt. Foto: Klaus Solbakken Foto: Klaus Solbakken

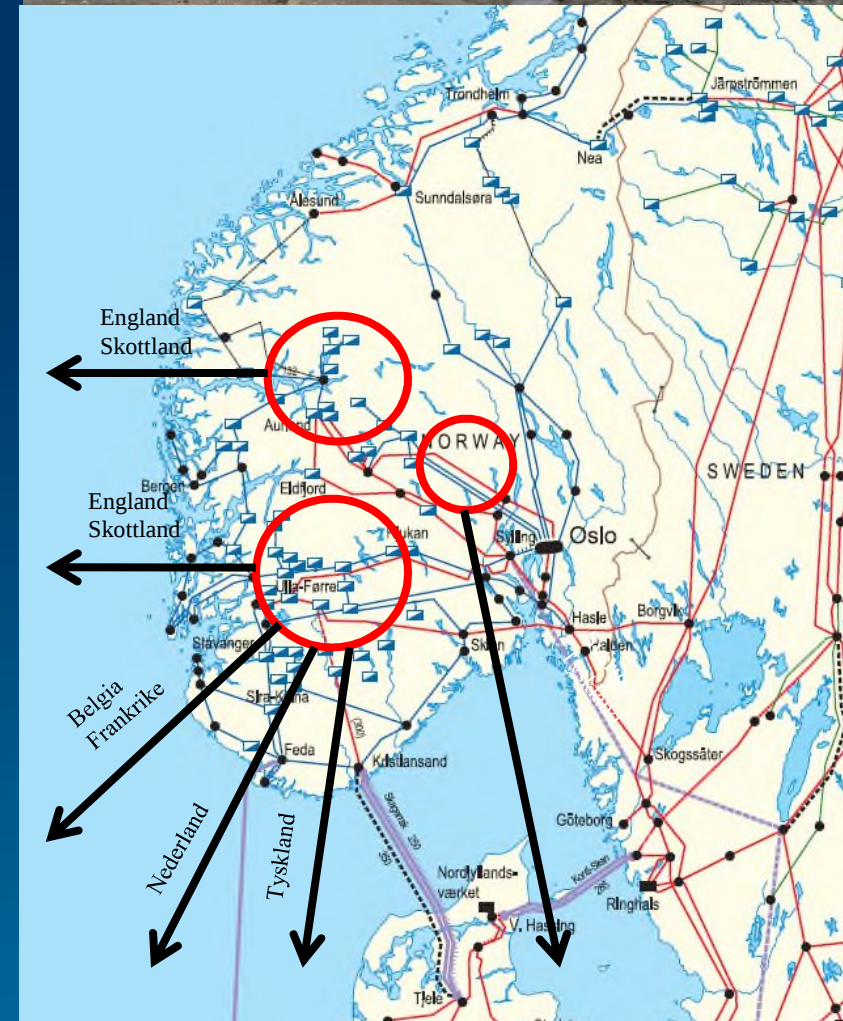
Nasjonalt laksevasdrag uten vann

- Hvordan kan dette tillates i et nasjonalt laksevasdrag?

«Nye» utfordringer for naturmiljøet

- Fornybarpolitikken:
 - Klima vs. naturmiljø
 - Økende press også på utbygde vassdrag
 - Opprustning og utvidelse med **økt effektkapasitet**
- Økt mulighet for kraftoverføring.
- Nye kjøremønstre for regulerbar vannkraft.
- Økt eksport og norsk
- Vannkraft som "svingkraftprodusent".

Spørsmål 2 fra kraftskatteutvalget

- *«Skaper forskjeller i beskatning mellom vannkraft, vindkraft eller andre næringer uheldige vridninger for selskapenes investeringer?»*

LVKs kommentarer

- **Grunnrenteskatt:** At ikke vindkraft har grunnrenteskatt er ikke et argument for at man skal fjerne grunnrenteskatt på vannkraft.
- **Eiendomsskatt:** Eiendomsskatt er en generell skatt på eiendom.
- På stor vannkraft er eiendomsskatten basert på en objektivisert avkastning. Småkraft bør få tilsvarende verdsettelsesregler som for stor vannkraft.
- Avkastningsverdi er også hovedregelen for næringseiendom.
- **Naturressursskatt:** Kan fradragføres krone for krone, og er ingen ekstra skattebelastning for produsent.

Mandatet om eiendomsskatt

- «*For mindre kraftverk og annen næringseiendom er hovedregelen at objektene skal takseres til substansverdi. Utvalget skal vurdere om den særskilte verdsettelsesmetoden for store kraftanlegg er hensiktsmessig, eller om også disse burde vært ilagt eiendomsskatt etter substansverdi.*»
- LVKs kommentar:
 1. Småkraftverk verdsettes ikke etter substansverdi, men «skattemessig verdi»
 2. Substansverdi er *ikke* anvendelig som verdsettelsesmetode for kraftanlegg. Fanger ikke opp anlegget faktiske verdi (naturressursen)
 3. Substansverdi vil fra 2019 dessuten være *unntaksregel* for verdsettelse av all *annen næringseiendom*

Spørsmål 3 fra kraftskatteutvalget

- *«Hvordan kan kommuner og fylkeskommuner få en del av inntektene samtidig som den samlede vannkraftbeskatningen skaper minst mulig vridninger for selskapenes lønnsomhetsvurderinger?»*

LVKs kommentar

- Beholde eksisterende ordninger
 - Prinsippet om lokal beskatning bør ligge som en forutsetning for ekspertutvalgets utredning
- Forbedringer av reglene
 - **Naturressursskatt**
 - Skattesats på 1,1 øre/kWh har stått uendret siden 1997 og må verdisikres.
 - **Eiendomsskatt**
 - Skattegrunnlaget må gjenspeile anleggets reelle markedsverdier:
 - Kapitaliseringsrenten må forskriftsfestes og harmoniseres med rentene for grunnrenteskatten.
 - Fradragsretten for grunnrenteskatt i eiendomsskattegrunnlaget bør fjernes
 - Maksimumstakst bør fjernes
 - Eiendomsskatt på **småkraftverk** bør legges om.